

Aija Kaminska

Māns bērndiens pe ezer

Atmīņs stāst 4 daļes

Vasar

Vislabāk bi vasre, ta nebi jaiet skole. Ka peidige skolsdiene pārnāc mā, ta nolik grāmats pro, otre rīte a plikam kājam un vien kartūn kleitiņ li rūdņam.

Gā āb a brāl ganes. Jagan bi kolhōz gojs. Liele dāļ jo gane pa mēž, tapeic ka pļāvs bi maz, tos toupe prekš sien. Piermes diens meže, ka skrē gojem priekš, tas pēds bi tāds vārigs, bet āter uzōg biez ād, ka nemaz nejut tos ašums. No čustiņem gan bi jauzmanes, tie jo stajpjes ka striķ, ret dien ka neredze. To a perād. Virs viņam nekāp, viš jo pats mūk, ta tik vel paklope pa čakšņim a gān vic, un iet katers uz sōv pus.

Ka sāk ganit ezermale atal pļaves, ta bi luč pa ūden. Gojs a gribe brist iekš un ēst niedrs, bet to nedrīkste ļout tapeic, ka viņems peic tam sasprāg pups, un ka slouc, ta viņ spēr.

Biež ezermale atnāc kaimiņ puišeļ un kope a mums gā peldet. Es jo peldet nemāce. Te puišeļ bi tād lielāk, es vens pats mētans. Viņ vilk māt oukš āz niedrem un palaid vaļe. Ta es kou kā ķeparjes un kūles, tur bi dziļš. Nogā jo dūbne a, sarijes ūden. A laik es uzķēr, ka iet uz grunt, ta āztur elp, peic tam jut, ka tas ūdens ceļ uz ōkš. Nu bi amats rok, tā pa sūņ mod es peld viss mūž, un bez ūden vasre es nevar. Ta ka pīl. Nu ,uz mat, ta ka pīl.

Mēs a laiv brouc uz Viskūš sāl lasit mellens. Jabrouc bi tāļ, mēs dzīve tei ezergale pe kapim, un kur ta liele sāl – otre gale pro. Vienrēz āzbrōc, paps aire, izkāp viss āre, skates – mūs gān suns Lediš (Leda viņ souc, vecemāt viņ bi nopiercs no vien vāc virsniek pa 2 mārčiņ vill dzij) i peldes līdz un glabes laivs gale to gāl, le viņ neredz un nedzen apakļam. Tā bi nogūrs, ka knap izvilkes ā un nokrit ta ka tāds slapš drabiņmaiss. Vecemāt nerājes, ka brouc mā, ta ļāv seidet laive. Makšķere jo a un vis ko dare, kamer vasar bi pro.

Rudens

Ta gā uz skol, katers nes kāds puķs no sōv dārz. Satikas aka viss, vasre jo vens oter gandrīz neredze, kur katers dzīve, tur viš bi. Mums a brāl patik tas, ka no rīt vare ilgāk pagūlt. Ku ta vasre! Kārste laiķe jo triec mūs oukš knap a soul. Skol ka jo skol, izsēdjes stundes, padouzjes. Bet viss jo bi peraduš kater dien pa to ūden. Pe skol a – tik tād māt krūmeļ, tūlit ezers laips un laivs, bet skols laiķe mēs peldet nedrīkste.

Dīv brāl bi no Moricsāl. Viene diene iet tād zīņ: gare stārpstude āb taisas peldet pār un apakļam. Kas tov vais ēdis pusdienmaiz, viss, kas to zin, ezermale ār skattes. Jā, lieles jo drīz i pār, tūv tas nav. Nu viš nolaises, atpūses un dors apakļam. Ko dome? Pa to laik atskrējs ezermale joun pionier vaditjen un souc, le viš tūlit peld apakļam. Viš sabīstes, griežes apkārt un peld apakļam. I pār pa pus tics, ka vais nevar, brīžam jo gāl pazūd apakš ūden. Diže puišej ķer laiv un brouc pret. Mēs viss pārbišes ka dieg. Mētan brēc un lūdzes skoltjen, le nesūdz tik direktoram. Tā viš a palik.

Ka gā mājes, izgā cour priedlem, drēbs nost un ūdne iekš. Bi eturet mētan viet un puišej viet. Pa ezer jo plunčjes gandrīz kater dien, kamer palik pa oukst. Ta jo a rūdniš gā pro.

Ziem

Zieme bi ko dārt. Kamer ezers vien āzsāl, tas jo bi kou kas. Sākme uzmetes tād plān kārtiņ viers, ta nāk a kater dien biezāk. Nu jo ūdens vaļe tik āz niedrem. Ka iet mā, ta uz lēd viers, vel iet nevar, bet uz vēder stumas oukš. Spīd cour, viss var rēdzt, vo tur smilkts vo kād grunč, vo doņ gališ. Ta mierig jaguļ un jagaid, kamer pa apakš atpeld kāds zivtiš, parast jo asar.

Ka liele ūdņ salst ciet, ta i tā: a laiv vais nevar, iet a vel nevar. Tie, kas dzīve uz salem, vo nu trāp tos diens, ka japaliek skole vo mā. Man bi pierme klase droudzenit no Viskūšsāl. Un ruden tas tēs vīņ kope a liele mās pa to plāne lēd a ragiņam i vēds uz skol. Viš i gās a to kok boz pesisdams, uzrēz elūzs tik liels gabals ta ka istab. Liele mās tik āre un palik dzīvs. Vīņ mums tād tāl rād. Man i bildiņ, ku Vijiš gul zārciņe, balts kleitiš mūgre. Ezers i liels, doudz tur kas tāds i bīs. Bet bērnam jo aka āter i cit dāršen.

Zveinik zieme brōc viers a ziergem, zāģe lieles āliņģs vien āz oter, laid iekše tīkls, beigas a ziergim tiņ uz vinč viers un velk ā. Pa ziems brīvlaikim vienmēr vīņ bi apakš mūs mājem. Ta mēs gā a maze ķočiņ un gaide. Ka sāk nākt tas tīkls, ta vietam tas aces i kāds zivtiš, to mēs var kņubant ā un jemt. Paše gale iznāk ā doudz zūjs, tos kulbes iekš un ved pro. Kur beidz, tur i dikt liels četrkantīgs āliņģs. Tam katre stūre esrouž eglit, četrs eglits pavisam, cilēk ōgme, le kāds neebrouc iekš, kamer āzsalst.

No skol jo pa cēļ nevens neiet, viss pa lēd. Zieme jo i viers sniegs, ta tik trak nesklid. Bet ta ka tā ik pa gāblam kāds i pārsits degen, var rēdzt, ka izpiles asens. Ka to eroug, ta puišej souc – kvī, kvī, cūk kou, kvī, kvī, cūk kou.

Pe skol šopus niedrem direktors jo pa vasar bi edzīns miet, gale vecs rat ritens. Ka āzsāl, ta pesēj klāt gār kārt, kārts gale ragiņš. Ta griļs bi gatavs. Liele puišej griez, kas seide uz ragiņam, tam bi ko tūrt, gā apkārt ka vētr, spiedens bi briesmīgs. Bez

direktor nevens nedrīkste iet. Viš pats a sōv maze mētiņ a vizinjes. Ta nu gan puiše!
dēv viers! Viņam ceper no gāl nost, mat pūrnes. Viš viemēr notūrjes.

Zieme bi doudz kas vel, viss jo nevar izstāstit.

Pousars

Sniegs sāk iet pro, lēds palik čougans. Ta jok bi māz. Ja ruden viš lūzt liele gāble, ta
vel var cērt tikt āre, bet pousre i tā: ka viš bruks apakš kājem, ta tu āzies pa borbel, ka
gails pakaļ nedzieds. Tas i tāds laiks, ka uz ezer nav ko dārt.

Kamer ezers tik pe ūden, tas bi ilg. Grāv bi pill a ūdņim. Kobiņ izlaidš ā korkeļs. Kaimiņ
mētnam bi vasarraibam. Viš kater pousar jēm tos jēles korkeļs un mazge ģīm, le te
raibam vais nav.

Ka kus strouj, ta ūdens pārplūdne lējs pļāv. Ziede jo purens, cits bi pavisam apakš
ūden apakš.

Pe mums dzīve pap brāls Alfrids, viš mācjes Vencpile frāķes. Mums a brāl patik a vīņ
kope , viš vienmēr ko izdome. Ka bi gojem uz stall janēs ūdens no dīķ, ta, apakaļ
iedams a tukšem kok spaņņem uz nēšem, viš ļāv mums katram ekāpt ekš vien spann.
Ta āznes li dīķ, apakaļ smeļ un nes ūden. Uzplūdše pļave viš gā a žebērkl dort līdaks.
Mē āb līdz, viss a plikam kājam pa to ūden. Un diezgan biež viš nodur a to līdak. Nu,
patēc vienam cilēkam! Pa mūs pļāv peld līdaks!

Ta jo nāk viss zaļš, ūdens āziet ezre apakļam, vasar i klāt. Un tā kater gād.